

Konjunkturbarometer for erhvervslivet: 2. kvartal 2014

30. september 2014

Der var overraskende indikationer på fremgang i Grønlands økonomi i andet kvartal. Særligt er der positive takter på arbejdsmarkedet. Antallet af arbejdssøgende faldt markant mere i august end det plejer, og virksomhedernes forventninger til beskæftigelsen i tredje kvartal er positive.

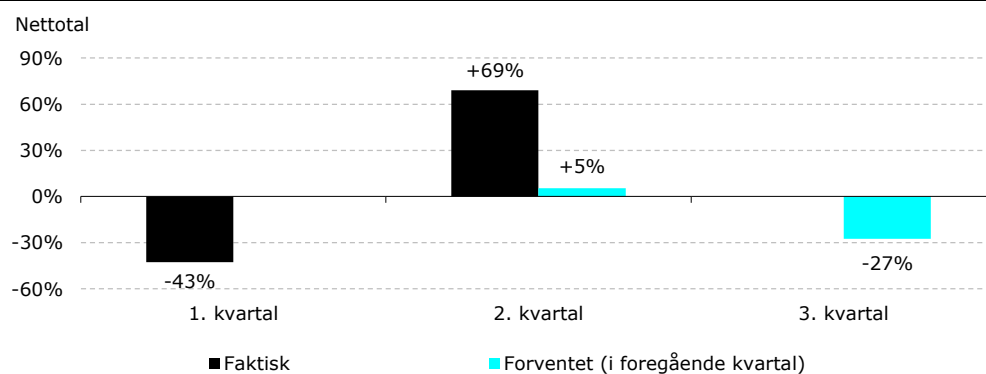
Copenhagen Economics' kvartalvise konjunkturbarometer bryder dermed med det generelle billede af afmatning, der følger i kølvandet på Økonomisk Råds seneste rapport. Her lyder vækstsønnene for 2013 og 2014 på pessimistiske -2,8% og -1,9%.

Det bliver spændende at se, om der er en vending på vej, eller om de positive tegn i andet kvartal var en enlig svale. Vi følger udviklingen tæt resten af året.

1 Fiskeriet drev udviklingen i andet kvartal

Efter tilbagegang i første kvartal steg aktiviteten blandt de adspurgte virksomheder i andet kvartal. Virksomhederne angiver, at aktiviteten steg mere end normalt i sommerhalvåret.¹ Særligt begyndte sæsonen for fiskerikoncernerne godt. Forventningerne til tredje kvartal er dog mindre optimistiske, jf. Figur 1.

Figur 1 Indikator for udviklingen i omsætningen i 2014

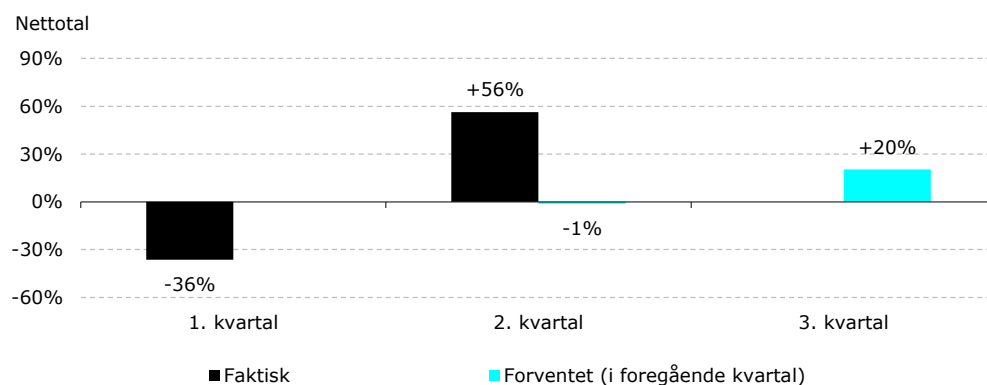
Note: Figuren viser et beregnet netttotal baseret på hhv. 69 og 53 besvarelser på spørgsmålene: Hvad er din vurdering af hhv. forventninger til virksomhedens samlede omsætning i dette hhv. næste kvartal i forhold til foregående kvartal?

¹ Virksomhederne bedes tage hensyn til normale sæsonudsving i deres vurdering af udviklingen.

2 Spirende optimisme på arbejdsmarkedet

De adspurgte virksomheder øgede også beskæftigelsen i andet kvartal. Udsigterne for tredje kvartal er ligeledes positive, jf. Figur 2.

Figur 2 Indikator for udviklingen i beskæftigelsen i 2014

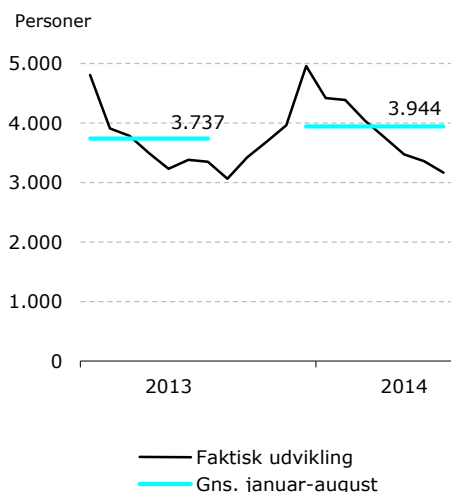
Note: Figuren viser et beregnet netttotal baseret på hhv. 69 og 54 besvarelser på spørgsmålene: Hvad er din vurdering af hhv. forventninger til virksomhedens samlede omsætning i dette hhv. næste kvartal i forhold til foregående kvartal? Nettotallet angiver forskellen mellem procenttallene for svarene "større" og "mindre" og skal fortolkes som tendensen for udviklingen. Nettotallene siger ikke noget om størrelsen af væksten eller tilbagegangen. Et netttotal på +20% angiver fx ikke en forventet vækst på 20%, men at der netto forventes en fremgang i virksomheder, der repræsenterer 20% af beskæftigelsen blandt de adspurgte virksomheder.

De positive forventninger til beskæftigelsen bekræftes af de seneste tal for antallet af registrerede arbejdssøgende.

Antallet af arbejdssøgende har ligget på et højere niveau i 2014 end i 2013, jf. Figur 3 på næste side. Når der tages højde for de sæsonudsving, der sædvanligvis finder sted, er der ikke sket nogle særlige udsving i antallet af arbejdssøgende i løbet af 2014. Men i august måned vendte udviklingen. Her faldt antallet af arbejdssøgende med 280 personer mere, end hvad der er normalt for måneden, jf. Figur 4.

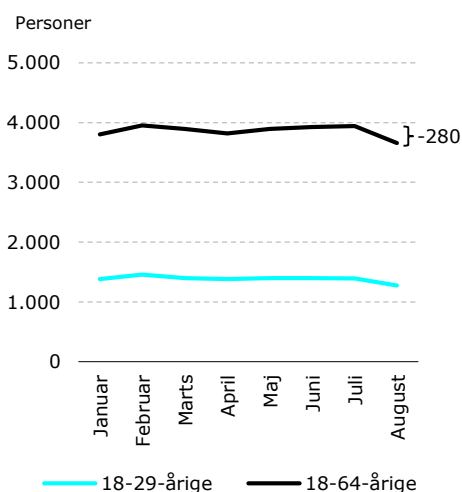
Om der er tale om en varig forbedring på arbejdsmarkedet er dog langt fra sikkert. Det vil kræve flere måneder med en positiv udvikling at drage faste konklusioner om fremgang på arbejdsmarkedet.

Figur 3 Registrerede arbejdssøgende

Note: Figuren viser den faktiske udvikling i antallet af registrerede arbejdssøgende.
 Kilde: Grønlands Statistik

Figur 4 ... korrigeret for 'normale' sæsonudsving

Note: Figuren viser udviklingen i 2014 korrigeret for 'normale' sæsonudsving. De 'normale' udsving er estimeret ved hjælp af historiske data for hhv. byer og bygder.
 Kilde: Copenhagen Economics

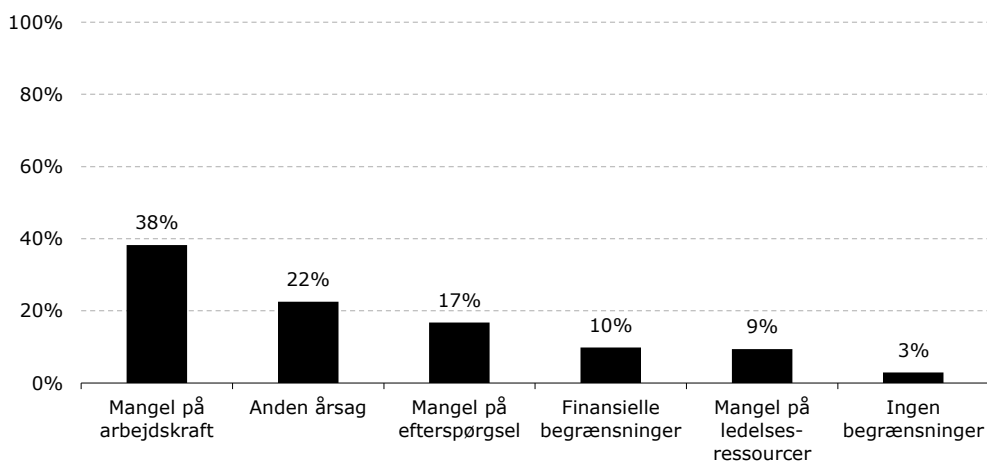
3 Barrierer for vækst

Virksomhederne pegede i andet kvartal på manglende arbejdskraft som deres primære produktionsbegrænsning, jf. Figur 5 på næste side. Dette gælder bredt på tværs af brancherne. Med over 3.000 registrerede arbejdssøgende selv i sommermånederne, hvor aktiviteten er størst, vidner arbejdskraftmanglen om, at de arbejdssøgende har andre problemer end ledighed. Kommunernes matchgruppensystem bekræfter, at mange reelt ikke er til rådighed for arbejdsmarkedet; cirka en tredjedel af de arbejdssøgende registreres som ikke-jobparate.²

Et øget aktivitetsniveau som følge af mine- eller større bygge- og anlægsprojekter stiller krav til arbejdsstyrken i konjunkturfølsomme erhverv som bygge- og anlægsbranchen. Hvis der ikke er tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft til rådighed i disse brancher, kan et pludseligt øget aktivitetsniveau betyde, at jobbene går til udefrakommende, eller at lønningerne presses opad, hvilket har konsekvenser for de konkurrenceudsatte erhverv som turismen og fiskeriet. Det er derfor vigtigt, at finanspolitikken og offentlige udbud tilpasses den aktuelle konjunktur- og arbejdsmarkedssituation i opgangs- såvel som nedgangstider.

² Ca. en femtedel af de arbejdssøgende er registreret som beskæftigede i samme måned og derfor heller ikke reelt ledige.

Figur 5 Produktionsbegrænsninger

Note: Figuren viser fordelingen af 53 besvarelser på spørgsmålet: Er der i øjeblikket faktorer, der begrænser virksomheden i at vokse?

Arbejdskraftmanglen kan også vidne om lave gevinster for den enkelte ved at være i beskæftigelse. Skatte- og velfærdssystemet er indrettet til at tage hensyn til de økonomisk dårligst stillede og udligne forskellene i befolkningens økonomiske formåen. Denne udligning mindsker dog den økonomiske tilskyndelse til at søge beskæftigelse i en sådan grad, at den effektive marginalskat på arbejde i dag er 100% for flere grupper i befolkningen. Det kan i sidste ende hæmme virksomhedernes muligheder for at skabe vækst og velstandsfremgang.

Om CE's konjunkturindikator

Dette er Copenhagen Economics' anden udgivelse af et konjunkturbarometer for det grønlandske erhvervsliv. Udviklingen for hele året og de samlede historier vil fremgå af Grønlandsbankens årsrapport for 2014.

Hvert kvartal spørger vi 350 grønlandske virksomheder om den seneste udvikling i virksomheden. Besvarelserne bruges til at tegne et billede af den aktuelle økonomiske udvikling i landet.

Vi måler konjunktursituationen som virksomhedernes vurdering af udviklingen i det netop overståede kvartal og forventningerne til det kommende kvartal. For at få et retvisende billede af den samlede udvikling vægter vi svarene med beskæftigelsen i den enkelte virksomhed. Fx er Royal Greenlands besvarelse mere afgørende for resultatet end et malerfirmas. I andet kvartal var arbejdsgiverne for ca. en fjerdel af de beskæftigede i Grønland repræsenteret i undersøgelsen. Der arbejdes løbende på at opnå en højere dækningsgrad.